

Liikenne- ja viestintäministeriö, kirjaamo@lvm.fi
Neuvotteleva virkamies Kaisa Laitinen, kaisa.laitinen@lvm.fi

Lausuntopyyntö LVM/915/03/2012

Yleisradio Oy:n lausunto 800 MHz toimiluvista

Yleisradio Oy esittää lausuntonaan Liikenne- ja viestintäministeriön luonnoksesta taajuusalueen 791-821 ja 832-862 MHz teletoimintatoimiluviksi seuraavaa:

Yleisradion julkisen palvelun sisältöjen jakelu 800 MHz verkoissa

Liikenne- ja viestintävaliokunta totesi mietinnössään LiV 12/2012 vp (alleviivaus tässä):

”Erityisesti taajuusalueen toimilupien pituuden ja sovellettavan teknologian nopean kehittymisen vuoksi liikenne- ja viestintävaliokunta pitää kuitenkin tärkeänä, että taajuusalueen toimilupaehtoja laadittaessa vielä harkitaan Yleisradion julkisen palvelun tarjonnan merkitystä ja mahdollisuutta toteuttaa palvelu kohtuullisin kustannuksin tulevaisuudessa myös nyt huutokaupattavan taajuusalueen toimilupakaudella.”

LVM:n lausuntopyynnössä todetaan:

”Liikenne- ja viestintäministeriön käsityksen mukaan tällä hetkellä ei ole käytössä tekniikoita lineaarisen television välittämiseksi matkaviestinverkossa. Lisäksi ministeriön käsityksen mukaan on vaikea arvioida, minkälaisia tekniikoita tulevaisuudessa käytetään. Tiedossa ei myöskään ole minkälaista taajuuskapasiteettia edellä mainitut lähetystekniikat tulevat tarvitsemaan.”

Langattomien laajakaistaverkkojen ns. ”multicasting”-määrittely MBMS (Multimedia Broadcast Multicast Service) on ollut jo useita vuosia mukana 3GPP:n standardeissa, mutta sitä ei ole toistaiseksi otettu kaupalliseen käyttöön. Tällä hetkellä ei ole mahdollista arvioida, milloin ja millainen multicasting-ratkaisu otetaan yleiseen käyttöön langattomissa laajakaistaverkoissa. Varmaa kuitenkin on, että laajamittaista reaaliaikaisten televisio- ja radiolähetysten jakelua ei voida hoitaa langattomissa laajakaistaverkoissa unicasting-periaatteella.

Siitä riippumatta, mikä on langattomissa laajakaistaverkoissa siirrettävän videokuvan määrä, laatu ja käyttötapa, suurille vastaanottajamäärille suunnatut video-lähetykset kuluttavat multicasting- ja broadcasting-periaatteella aina vähemmän radioverkon kapasiteettia kuin unicasting-periaatteella tapahtuvat lähetykset. Tehokkaampien lähetysteknologioiden käyttäminen mahdollistaa niukkojen radiotaajuuksien käytön parhaalla mahdollisella hyötysuhteella. Audiovisuaalisten sisältöjen julkaisemisen ja jakelun kehittymistä ajatellen kysymys ei ole vain nyky-

muotoisia lineaarisina kanavina julkaistavista sisällöistä, vaan kaikesta av-sisällön yhtäaikaisesta jakelusta. Tyypillinen esimerkki laajakaistaverkkojen kautta jaettava tv-kanaviin nähden erillisestä reaaliaikaisesta videolähetyksestä ovat vaikkapa samanaikaiset monet videolähetykset olympialaisten lukuisista eri urheilulajeista, joista osa kiinnostaa erittäin suuria katsojamääriä.

Julkisen palvelun sisältöjen saatavilla olon kannalta on tärkeää, että jos 800 MHz langattomat laajakaistaverkot kehittyvät kykeneviksi laajamittaiseen videokuvan jakeluun ja jos yleisö ryhtyy tavanomaisesti käyttämään näitä verkkoja radio- ja televisiolähetysten sekä muiden reaaliaikaisten audio- ja videolähetysten katseluun, niin myös Yleisradion julkisen palvelun sisällöt ovat tarjolla näissä verkoissa sellaisella teknologialla, joka mahdollistaa vastaanoton suurille käyttäjämäärille. Julkisen palvelun keskeistä periaatetta ”kaikille yhtäläisin ehdoin” ei voida toteuttaa, jos yleisön kannalta olennainen jakeluverkko ei tarjoa siihen mahdollisuutta.

Yleisradio ei ehdota toimilupiin ehdotonta velvollisuutta tarjota tiettyä jakelupalvelua/-teknologiaa julkisen palvelun sisällöille. Yleisradio ehdottaa velvollisuutta ottaa jakeluun myös julkisen palvelun sisällöt, jos langattomien laajakaistaverkkojen ominaisuudet ja käyttötapa kehittyvät sellaiseksi, että niitä käytetään tavanomaisesti reaaliaikaisten televisio- ja radiolähetysten jakeluun.

Nyt myönnettävät toimiluvat ovat voimassa vuosina 2013 - 2033. Näin pitkän ajanjakson kuluessa tv- ja radiokanavien vastaanottoteknologiat- ja käyttäytymisen saattavat muuttua merkittävästi, ml. siirtyä myös 800 MHz:n taajuusalueella toimiviin langattomiin laajakaistaverkkoihin. Kehitykseen tulee varautua nyt myönnettävien toimilupien ehdoissa, koska korkealla huutokauppahinnalla myydyin taajuustoimiluvan ehtoihin ei voi 20 vuoden toimilupakauden aikana lisätä olennaisia täysin uusia velvollisuuksia.

Edellä mainitut tavoitteet voidaan täyttää esimerkiksi seuraavalla toimilupaehdolla:

”Mikäli Yleisradio Oy:n julkisen palvelun audio- ja audiovisuaalisten sisältöjen kaltaisten sisältöjen vastaanotto toimiluvan mukaisessa verkossa yleistyy väestön tavanomaiseksi vastaanottotavaksi, toimiluvan haltijan on tarjottava Yleisradio Oy:n julkisen palvelun audio- ja audiovisuaalisille lähetyksille (mm. televisio- ja radiokanaville) sekä Yleisradio Oy:n lähettämille viranomaistiedotuksille sellainen ryhmälähetys (multicasting) tai muu lähetystekniikka, jolla voidaan varmistaa näiden sisältöjen ja tiedotuksien yhtäaikainen tavoitavuus mahdollisimman suurelle osalle verkon käyttäjistä. Ministeriö voi antaa tarkempia määräyksiä tämän ehdon soveltamisesta ottaen huomioon kulloinkin kaupallisesti hyödynnettävät verkkoteknologiat.”

Yleisradio korostaa, että tietoyhteiskuntaaaren viestintämarkkinalain säädösten uudistamisessa tulee ottaa huomioon liikenne- ja viestintävaliokunnan esittämät näkökohdat.

800 MHz verkkojen aiheuttamien tv-vastaanoton häiriöiden selvittäminen

Liikenne- ja viestintävaliokunta totesi mietinnössään LiV 12/2012 vp (alleviivaus tässä):

“Valiokunta pitää tärkeänä, että matkaviestinoperaattoreiden neuvonta- ja opastuspalvelu järjestetään keskitetysti siten, että soittajan ei tarvitse etukäteen tietää tai selvittää häiriöiden oikeaa aiheuttajatahoa.”

Valiokunnan ohje voidaan toteuttaa esimerkiksi seuraavalla toimilupaehdolla:

Toimiluvan haltija on velvollinen yhteistyössä muiden saman taajuusalueen toimiluvanhaltijoiden kanssa huolehtimaan siitä, että kuluttajille järjestetään riittävä neuvonta- ja opastuspalvelu laajakaistaisen matkaviestinverkon käyttöönotosta televisiovastaanotolle mahdollisesti aiheutuviin häiriöihin liittyvissä asioissa. Neuvonta- ja opastuspalvelu tulee järjestää keskitetysti siten, että yhteydenottajan ei tarvitse etukäteen tietää häiriöiden aiheuttajatahoa, vaan saman yhteydenottoväylän kautta palvellaan kaikki häiriöitä kokeneet.”

Yleisradio Oy

Jorma Laiho
Teknologijaohtaja